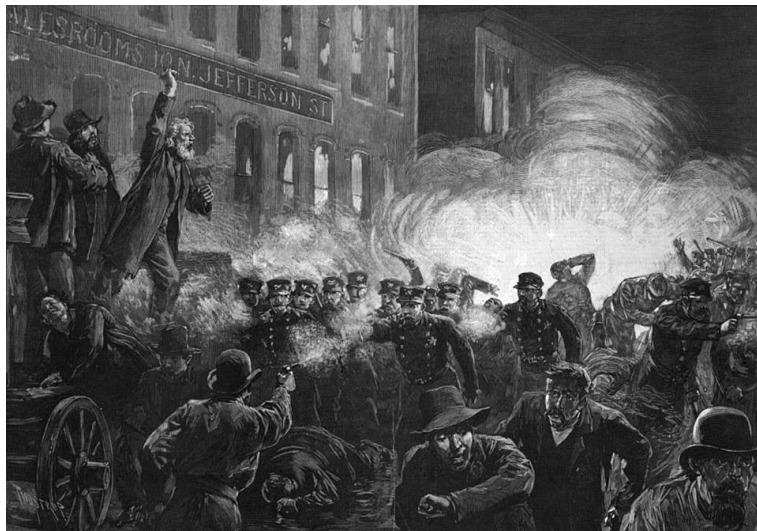

1. SVIBNJA – MEĐUNARODNI PRAZNIK RADA

U spomen na velike radničke prosvjede koji su se održali u Chicagu 1. svibnja 1886. godine taj datum se diljem svijeta obilježava kao Međunarodni praznik rada.

Zamah industrijalizacije u 19. stoljeću obilježio je nemilosrdno iskorištavanje mase radnika od vlasnika i poslodavaca. Male nadnice, dnevni rad i do 18 sati, iskorištavanje dječje radne snage i život na rubu egzistencije rezultirali su nizom štrajkova u kojima su se zahtijevali dostojniji uvjeti rada i života. Najveći radnički pokreti dogodili su se u zemlji koja je imala najbrže rastuću industriju – SAD-u.

Vrhunac se dogodio u **Chicagu** kada je na ulice izašla masa od oko 40.000 radnika ističući zahtjeve simbolizirane u tri osmice: 8 sati rada, 8 sati odmora i 8 sati kulturnog obrazovanja. Vlast je na prosvjednike poslala jake policijske snage te je izbio žestoki sukob pri čemu je šest radnika ubijeno, a njih pedesetak ranjeno. Mnogo je prosvjednika uhićeno, a vođe štrajka izvedeni su pred sud. Petero ih je osuđeno na smrt, a trojica na dugogodišnju robiju.

Tri godine kasnije na prvom kongresu Druge internacionalne odlučeno je da će se svakog 1. svibnja održavati prosvjedi dok god radnici ne izbore pravo na dostojan život i rad. Već od sljedeće godine taj dan se slavi kao Međunarodni dan opće solidarnosti radništva.

Trebalo je proći nekoliko desetljeća dok su se radnici, prvenstveno u demokratskim zemljama, djelovanjem sve jačih sindikata uspjeli izboriti za svoja prava sporazumijevajući se s poslodavcima uz posredovanje države. U totalitarnim režimima i nerazvijenim državama radnici su bili zaštićeni samo deklarativno, a u stvari su bili izrabljivani za *boljitak države*.

U Hrvatskoj je prvi svibnja prvi puta obilježen još 1890. godine kada su radnici također tražili prava sažeta u zahtjeve tri osmice. U Zagrebu je održano niz skupova i prosvjeda, a najveći je održan u zgradi Hrvatskog doma gdje su govornici naglašavali: "Mi smo za rad, ali hoćemo živjeti kao ljudi".

U neovisnoj Hrvatskoj 1996. godine Sabor je donio odluku da je 1. svibnja neradni dan koji se obilježava kao praznik pod nazivom Blagdan rada, to je izmijenjeno 2001. godine kada je službeni naziv izmijenjen u Praznik rada.

Kratki [video](#) će nam ispričati kako je nastao Praznik rada.

Izvori:

www.povijest.hr

www.hr.wikipedia.org

www.youtube.com

Tekst uredio: Marko Sunara, prof.